

Hållbar Vindkraft i Dalarna

Anteckningar från dialogworkshop med markägare, Scandic Lugnet, Falun, 29 maj 2019

Antal deltagare: 7

Program:

- 09.00 Välkommen, syfte med mötet
- 09.15 Utmaningar och möjligheter med 100% förnybar el.
- 10.15 Fruktpaus
- 10.25 Målkonflikter – vilka frågor vill vi fördjupa oss i framöver?
- 11.45 Vad ska göras till nästa gång? Vem gör vad?
- 12.00 Gemensam lunch

Deltagare

- Lotta Zetterlund: Ombudsman LRF
- Erik Bengsston: LRF-styrelse Dalarna, intresserad av små vindkraftproduktion
- Stefan Josefsson, Skogs-jord-och vindbrukare sedan 25 år tillbaka. Styrelsemedlem i Dalavind, egna vindkraftverk. Erfarenhet av att avveckla vindkraft och sanera.
- Eva Staffansson, miljöprövning, Länsstyrelsen Dalarna
- Eva Diberg, miljöprövning, Länsstyrelsen Dalarna
- Thomas Svensson, Sveaskog. Ansvarig för vindkraftsetablering i Sverige
- Jakob Ebner, projektledare, Länsstyrelsen Dalarna

Möjligheter med vindkraft

- **En ren energikälla**, producerar mycket ström per kraftverk, snabb teknikutveckling ger nya möjligheter, gratis råvara
- **Ger intäkter och infrastruktur**, arrendeintäkter bra för den direkt berörda men inte nödvändigtvis för grannar. Kan föda avundsjuka. Bra vägar och fibertillgång, ger följdverksamheter och arbetstillfällen i bygden. Ingen konfliktförhållande mellan vindkraft och skogsproduktion även om vägar är bredare än de skulle behöva vara. Fastighetspriser stiger
- **Skapar utveckling i bygden**, vindpengen är en bra utvecklingsresurs.
- **En säker kraftkälla som går lätt att återställa**. Vindkraft är igen farlig verksamhet. Alla nya vindkraftverk stannar när isbeläggning upptäcks. Lätt att avveckla och frakta bort. Gamla vindkraftverk kan oftast monteras ner och säljas med vinst. Borttagning av betongsockeln är inget problem och inte särskild dyrt. Återställningen är reglerat i markavtalen.
- **Ökar kunskap om omgivningen** genom inventeringar och utredningar.

Utmaningar med vindkraft

- **Snabb teknikutveckling**, förutsättningar ändras i snabb takt, större parker, högre verk, nya tekniska lösningar. Man måste ständigt uppdatera sig att kunna vara bollplank för berörda.
- **Landskapsbilden förändras**. Har olika påverkan på slättbygden och i skogstrakterna.
- **Ljudpåverkan**
- **Svårt att få lokalbefolkningen involverat och insatt**. Människans föränderlighet – att hålla fast vid det gamla, att anpassa sig till det nya – är utmanande.
- **Stora samrådsprocesser och långa tillståndsprocesser**. Samrådsprocessen blir gärna för stor. Otydlig vem som ska omfattas av samrådsprocessen och vilka som ska involveras i de olika stegen. Vilka frågor tas upp i samråd och vilka i tillstånd?
- **Att skada kablar** till och från vindkraftsverken är största risken. Vem har ansvaret?
- **Viktigt att markägare blir tidigt involverad** i vindkraftsetableringar och när riksintressen tas fram. Inte bra att som nu få veta det genom tidningen vad som sker på ens egen mark.
- **Kommunen har för lite kunskap**. Vetot ska bort eller komma tidigare i processen. Kommunens politiker behöver bli bättre insatt i frågan. Kommunen behöver stöttning i framtagning av planer.

Viktigt att arbeta vidare med:

- **Hur kan vi involvera lokalbefolkningen bättre?**
 - en utvecklingsplan för området behöver tas fram. Man måste sätta vindkraften i relation till övriga landsbygdsutvecklingsinsatser. Hur kommer utvecklingen att se ut utan vindkraft och med vindkraft?
 - Utveckla ÖP -arbetet. Viktigt att involvera människor i detta – få lokalbefolkningen att se vikten i att engagera sig i planfrågor. Bra om man kan utse tydliga områden för vindkraft. Ta fram verktyg för att öppna upp processen och ta hand om synpunkterna. Kompetensutveckla politikerna.
 - Involvera skolor och ungdomar. Gör skolutflykter till vindkraftsparker, SSAB m.m..
 - LRF kan arbeta med kommungrupperna.

- **Göra tillståndsprocessen mer förutsägbar.** Ett kommunalt veto kan inte komma sent i processen. Kan man snabba på processen på annat sätt? Involvera markägare tidigt.

- **Se över samrådsprocessen:** Tydliggör vem som ska ingå i samrådet och vem inte. Ska stora fb-grupper ha en talan? Visualisera processen, hur går den till, vilka frågor tas upp i vilka skeden. Vad händer med synpunkter som lämnas under samråd? Vad tas hänsyn till i tillståndsprocessen?

Nästa steg:

- Inbjudan till vindkraftskonferens i oktober där några av ämnen ovan kommer att tas upp.
- Publicering av resultat från alla workshops på www.energiintelligent.se
- Löpande information om projektets verksamhet genom ett nyhetsbrev
- Vid behov kalla till ytterligare ett skype möte hösten 2019.

Positivt m. vindkraft

- ren energi
- gratis råvara
- arrendeintäkt för markägare
- Vägstruktur i samb. m vindparker.
- Foljdverksamheter i bygden, arbetstillfällen
- Infrastruktur - fiber (vägar)
- Ökar kunskap om omgivningen (inventering, fågel, fladdermöss, natur, kultur)
- Utveckling koppla ihop energikällor - vägas - lagras energi
- Lätt att återställa mark
- fastighetspriser stiger

Negativt/Utmaningar m vindkraft

- Landskapsbild förändras ^{MARKREAP - UO} på stift i skog
- Påverkan genom ljud
- Isbildning vingar (skog/jakt)
- Människan - föränderlig ^{olika steg} ^{vem? all mark}
- För "stor" samrådsprocess, för "många" inblandade
- Visst bortfall i skogsproduktion, för "vreda vägar" osv ^{avslutade vägar, markägare, förvaltningsst}
- Kabeldragningar i skog (ta % förbi)
- Kommunens roll, politiken ^{veto... kunskap...} ^{bort} ^{utövning} ^{kommunicera politikens roll}
- Tillståndsprocess för lång
- Få med sig lokal befolkning ^{by pole pump}
- Riksintressen måste stärkas men inte utan miljöer

